

Yeterlik Temelli Bir Öğrenme Yönetim Sistemi ve Etkililiğine Yönelik Nitel Bir Araştırma

Gül ÖZÜDOĞRU*
Hüseyin ŞİMŞEK**

Atıf için:

Özüdoğru, G. ve Şimşek, H. (2021). Yeterlik temelli bir öğrenme yönetim sistemi ve etkililiğine yönelik nitel bir araştırma. *Journal of Qualitative Research in Education*, 27, 257-278. doi:10.14689/enad.27.12

Öz. Araştırmanın amacı, özgün bir öğrenme yönetim sistemi olan Ahi Yeterliğe Dayalı Eğitim Projesi (AYDEP)'in kullanıcı görüşlerine dayanarak etkililiğini ortaya koymaktır. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 eğitim öğretim yılı güz yarısında bir devlet üniversitesinin sınıf eğitimi anabilim dalında birinci sınıfta öğrenim gören öğretmen adayları ve ders veren öğretim elemanları oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; genel olarak sistemin ders sürecini planlama, ölçme-değerlendirme ve iletişim amaçlarıyla kullanıldığı görülmektedir. Sistemin öğretim süreci ve uygulamasına etkisinin ise planlamayı sağlama, iletişimi destekleme, kolay erişim sağlama yanında bazı sınırlayıcı yönler olduğuna değinilmiştir. Bu tür sistemlere yönelik kullanıcılara süreç boyu destek sağlanması sistemin etkililiğini artırabilir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenme yönetim sistemi, öğretmen eğitimi, yeterliğe dayalı eğitim

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi: 29.11.2019
Düzeltilme Tarihi:15.02.2021
Kabul Tarihi:20.02.2021

Makale Türü

Araştırma

© 2021 ANI Yayıncılık. Tüm hakları saklıdır.

* Sorumlu Yazar: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Türkiye, gerturk@ahievran.edu.tr

** Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Türkiye, husemsek@hotmail.com

Giriş

Hayatımızın ayrılmaz bir parçası haline gelen teknoloji, eğitimi de bir bütün olarak etkilemektedir (Gloria ve Oluwadara, 2016). Teknolojinin eğitim sektöründe giderek yaygınlaşması, öğretmen eğitiminde teknoloji kullanımını zorunlu hale getirmiş, öğretmen yetiştirme anlayışını dönüşüme uğratmıştır (Şendağ ve Gedik, 2015). Öğrencilerin teknoloji kullanma sürelerinin artması, teknolojiyi bir motivasyon aracı haline getirmiştir. Öte yandan öğretmenlerin, teknoloji ile iç içe büyümüş öğrencilerinin ilgi ve beklentilerine uygun eğitim yapabilmeleri için teknoloji kullanmalarını bir gereklilik haline getirmiştir. Öğretmenler teknoloji aracılığıyla mesleki gelişimlerine katkı sağlayabildikleri gibi meslektaş ve öğrencileri ile de iletişim kurabilmektedirler (Gloria ve Oluwadara, 2016). Ancak öğretmenlerin teknoloji kullanımına ilişkin inançları, değişime isteksizlikleri ve yerleşik sınıf uygulamaları sınıflara teknoloji entegrasyonunu engelleyebilmektedir (Ertmer, 1999). Bu nedenle öğretmenlere hizmet öncesi eğitimden başlanarak teknoloji kullanımına yönelik eğitimler verilmesi önemlidir. Birçok ülkede öğretmen yetiştirme programlarında teknolojinin etkin kullanımına yönelik uygulamalar bulunmaktadır (Kimmons vd., 2015). Öğretmen adaylarının bu uygulamalara yönelik zengin deneyimlere sahip olmaları mesleki gelişimlerine katkı sunmaktadır. Teknoloji yoğun uygulamalar, öğretmen adaylarının tekno-pedagojik açıdan gelişimlerine önemli katkılar sağlamaktadır. Bu sayede öğretmenlerin teknolojik gelişmeleri takip etmesi ve öğretim uygulamalarına yansımaları kolaylaşmaktadır.

Teknolojinin eğitimde kullanımıyla ortaya çıkan önemli bir gelişme, zaman ve mekân bağımlı öğrenmeyi ortadan kaldırmasıdır. Teknoloji sayesinde eğitim literatürüne giren önemli bir kavram elektronik öğrenme (e-öğrenme) kavramıdır. Teknolojinin sunduğu imkân sayesinde gelişen e-öğrenme ortamları uzaktan ve etkileşimli öğrenme imkânı sunmaktadır. Ayrıca ekonomik rekabet gücü, yaşam boyu öğrenme, sosyal eşitlik ve erişim, daha iyi eğitim, maliyet etkinliği ve coğrafya gibi nedenler uzaktan, açık ve elektronik öğrenme ortamlarının tercih edilme nedenlerindedir (Bates, 2005). Bu ortamlarla birlikte önemli bir gelişme teknolojik altyapıya dayalı öğrenme yönetim sistemlerinin ortaya çıkmasıdır. Öğrenme yönetim sistemi e-öğrenme, bilgisayar ve internet teknolojilerinin birlikte kullanıldığı karmaşık bir sistemdir (Erdoğan ve Şahin, 2018). Bu sistemlerin eğitim ortamlarında kullanımı ile birçok öğretimsel süreç daha etkili biçimde yürütülmekte ve öğretim sürecine belirli bir disiplin getirmektedir.

Öğrenme yönetim sistemleri, öğrenme etkinliklerinin yönetimini sağlamak üzere geliştirilen yazılımlardır (Altıparmak vd., 2011). Geleneksel öğrenme sürecinde kullanılan birçok işlem öğrenme yönetim sistemi üzerinden daha hızlı ve güvenli yapılabilmektedir. Bilgi çağında eğitim ortamlarına kapsamlı ve sistemik bir süreç sunan öğrenme yönetim sistemlerinin ana rolleri; öğrenci öğrenmesinin kaydedilmesi, planlanması, öğretiminin gerçekleştirilmesi, değerlendirmesi ve ikincil rollerdir (iletişim, öğrenci genel verileri, okul personelinin bilgileri ve sistem yönetimi) (Reigeluth vd., 2008). Öğrenme yönetim sistemleri, öğrenen odaklıdır, kişinin öğrenme ihtiyaçlarını ve çıktılarını, birkaç yıl sürebilen dönemler boyunca izler (Simonson vd., 2008). Bu sistemler ders içeriğinin yönetimini de kapsamaktadır (Ateş ve Güyer, 2016). Öğrenme yönetim

sistemleri ile derslerle ilgili her türlü bilgi ve belgenin yönetimi, öğrencilere ilişkin her türlü verinin kayıtlarını tutma, ders notu paylaşma, ödev verme, sınav yapma, ödev ve sınavlar hakkında geri bildirim verme, tartışma ortamı oluşturma ve rapor alma gibi işlemler yapılabilmektedir (Altıparmak vd., 2011). Bu gibi işlemlerin sistem üzerinden yapılmasının idareciler, öğretmenler ve öğrenciler için birçok avantajı bulunmaktadır. Öte yandan dinamik bir yapıya sahip olan öğrenme yönetim sistemleri, kurumun ya da bireylerin ihtiyaçlarına göre geliştirilebilmektedir. Bu nedenle birbirinden farklı yönleri de olabilmektedir. Öğrenme hedeflerini gerçekleştirmeyi ve öğrenci başarısını artırmayı hedefleyen sistemler, bir bütün olarak eğitim sürecinin niteliğini olumlu yönde etkileyebilme potansiyeline sahiptir.

Özgün Bir Öğrenme Yönetim Sistemi Olarak Ahi Yeterliğe Dayalı Eğitim Projesi (AYDEP)

Kısa adı AYDEP olan Ahi Yeterliğe Dayalı Eğitim Projesi, eğitimde kaliteyi artırmayı hedefleyen ve yeterliğe dayalı bir öğrenme yaklaşımı benimseyen özgün bir öğrenme yönetim sistemidir. Öğretim sürecinin tüm aşamalarına yönelik ilkeleri olan AYDEP, ileri düzeyde meslek ve uzmanlık eğitimi veren ve yeterlik temelli eğitimi benimseyen tüm yükseköğretim kurumlarında kullanılabilecek bir altyapıya sahiptir. AYDEP, yeterlik temelli eğitimi stratejik amaç olarak belirleyen (2015-2019 Stratejik Plan, 2014) Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi tarafından geliştirilmiş, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Eğitim Fakültesinde pilot uygulama olarak kullanılmaya başlanmıştır. İki yıllık pilot uygulama sonrasında 2020-2021 eğitim öğretim yılından itibaren üniversitenin önlisans, lisans ve lisansüstü tüm programlarında uygulanmasına karar verilmiştir.

AYDEP ismi, kökleri 13. yüzyıla kadar uzanan ve daha çok meslek eğitimi ve meslek ahlakı ilkelerini ön plana çıkaran ahilik anlayışından almıştır. Çerçevesi kurucusu olan Ahi Evran-ı Veli tarafından şekillenen ahilik, esas itibarıyla nitelikli meslek eğitimine odaklanır. Başlangıçta insani erdemleri kazandırmayı ve çok yönlü gelişimini esas alan ahilik, daha sonraları üretim ve tüketim süreçlerinde piyasa denetimi yapan bir lonca teşkilatı olarak örgütlenmiş, yarı bağımsız bir sivil toplum kuruluşu olarak teşkilatlanmıştır (Akbaş vd., 2018). Kaliteli mal ve hizmet üretmeyi ilke edinen ahilik, günümüz modern toplumlarının tüketici odaklı piyasa ve kalite arayışına erken dönemden iyi bir örnek oluşturur. Kalite, günümüz kalkınmacı modern toplumlarının üstünlük yarışında bir manivela olarak görülmektedir. Aynı zamanda rekabet üstünlüğü sağlayan kalite, nitelikli mal ve hizmet üretiminde en başat kavram olarak kullanılmaktadır. Ancak kalite bir üretim sonucudur ve nitelikli insan gücüne dayanmaktadır. Bu yüzden kalite arayışına öncelikle eğitim sektöründen başlanması doğru bir tercihtir. Ancak nitelikli insan yetiştirilmesi nitelikli bir eğitimle mümkün olabilmektedir. Eğitim sektöründe kaliteye etki eden faktörlerin başında öğretmen gelmektedir. Zira öğretmen, eğitim sisteminin temel yapı taşlarından biridir. Başka bir ifadeyle öğretmen, okul olarak adlandırılan sosyal sistemin en stratejik parçalarından birisidir (Bursalıoğlu, 1994). Sistemi bir bütün olarak etkileme gücüne sahip olan öğretmenin kalitesi, hizmet öncesinde nitelikli olarak yetiştirilmesine bağlıdır. Bu nedenle

öğretmen yetiştirme ve geliştirme süreçlerinin iyileştirilmesi, eğitim sisteminin etkililiğinin artmasında önemli bir faktördür (Köse, 2016).

Yükseköğretimde eğitim süreçlerinin iyileştirilmesi ve belirli bir standarda kavuşturulması, 2000'li yıllarda üzerinde en fazla durulan konuların biri haline gelmiştir. 1999 yılında Avrupa yükseköğretim alanını iyileştirmeye dönük bir reform süreci başlatılmıştır. Bologna Süreci olarak adlandırılan bu girişimin nihai hedefi, akademik konularda standartlar geliştirmek ve Avrupa'da birbiriyle uyumlu bir yükseköğrenim alanı yaratmaktır. Türkiye 2001 yılında Prag'da yapılan bir toplantının ardından Bologna Süreci'nin bir parçası olacağını deklare etmiş, sonraki yıllarda Bologna süreci kapsamında bir dizi çalışma yürütmüştür. Bu kapsamda Türkiye'deki tüm yükseköğretim kurumlarında Bologna Eşgüdüm Komisyonları kurulmuştur. Bologna Sürecinin bir devamı olarak, 2009 yılında ülkemizin de taraf olduğu Leuven Bildirgesi ile yükseköğretim sistemlerinin karşılaştırılabilir ve rekabetçi bir yapıya kavuşturulması ilke olarak benimsenmiştir. Bologna Süreci kapsamında, Yükseköğretim Kurulu tarafından yükseköğretim kurumlarının akademik ve idari hizmet niteliğinin iyileştirilmesi ve kalite güvence sistemi geliştirilmesine dönük çalışmalar yürütülmüştür. Bu amaçla, Yükseköğretim Kurumlarında Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Yönetmeliği hazırlanmış ve bu yönetmeliğe istinaden, Üniversitelerarası Kurul tarafından Yükseköğretim Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Komisyonu (YÖDEK) oluşturulmuştur (YÖDEK, 2007). Bologna süreci kapsamında başlatılan önemli bir diğer çalışma, Ulusal Yeterlilikler Çerçevesinin belirlenmesidir. Bu kapsamda 2011'de çıkarılan 6111 sayılı Kanunla, yükseköğretim kurumlarında verilecek ders kredilerinin öğrenci iş yükü ile ilişkilendirilmesi ve Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) oluşturulması kararı alınmıştır (TYÇÇ Yönetmeliği, 2011).

TYYÇ ile birlikte Bologna Süreci'ne üye ülkelerin taahhüt ettiği "Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi" belirlenmiştir. Ulusal yeterlik belirlenirken, herhangi bir yükseköğretim derecesini başarıyla tamamlayan bireylerin neleri bilebileceği, neleri yapabileceği ve nelere yetkin olacağı kriteri esas alınmıştır. Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi milli düzeyde bir eğitim sistemindeki yeterlilikleri ve bunların birbiriyle ilişkisini izah etmektedir. Bu sistem aracılığıyla, yükseköğretimde tüm yeterlilikler ve diğer öğrenme kazanımlarının açıklanabilir ve birbiriyle ilişkilendirilebilir olması hedeflenmiştir. Ayrıca belirlenen yeterliklerin kazanılma derecesinin bir göstergesi olarak, her ders/modülün öğretim sürecinde ve sonucunda gözlemlenecek öğrenme çıktıları şeklinde belirlenmesi amaçlanmıştır.

Bu araştırma kuramsal olarak *yeterlik temelli eğitime* dayanmaktadır. Kökeni sistem teorisine ve davranışçı yaklaşıma dayanan yeterlik temelli eğitim, 1960'larda ABD'de öğretmen yetiştirme programlarının kalitesine yönelik sorunlara yanıt olarak ortaya çıkan performansa dayalı öğretmen eğitimi anlayışından doğmuştur (Hodge, 2007). Yeterlik temelli eğitimde, hedefe dayalı bir öğrenme söz konusudur ve öğretim programı tasarımının tüm aşamalarında yeterlikler ön plandadır. Öğrenme hedefleri yeterliliklere göre belirlenmekte ve ilgili disiplinin içerikleri bu yeterliklere uygun olarak hazırlanmaktadır. Ayrıca konuların sıralaması, öğretim etkinliklerinin planlanması ve değerlendirilmesinde yeterlikler yol göstericidir (Albir, 2007).

Yeterlik temelli eğitim anlayışına dayanan AYDEP, eğitim sürecinde kullanılan tüm işlemleri elektronik ortamda yapmaya elverişli bir yazılım üzerinden çalışmaktadır. AYDEP, yüzyüze eğitim, uzaktan eğitim veya hibrit eğitim modellerinde kullanılacak sistemsel ve teknolojik bir altyapıya sahiptir. Sistemin özü, yeterliğe dayalı bir eğitim tasarımı oluşturarak, eğitim süreçlerini iyileştirmek ve öğrenme çıktılarının niteliğini artırmaktır. AYDEP, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen öğretmen yeterliklerinden yola çıkarak, her bir dersin öğretmen yeterliklerine hizmet edecek şekilde belirlenmesi ve belirlenen bu yeterliklere ulaşıp ulaşılmadığının izlenmesini sağlayan bir alt yapıya sahiptir. Çağımızın eğitim paradigması, öğrencilerin öğrenme sürecine yönelik olarak paydaşların bilgilendirilmesini, ilerlemenin sürekli ve kişiselleştirilmiş olmasını sağlamayı ve bir sonraki adımda ne öğreneceğine dair iyi kararlar almasını gerektirir (Reigeluth vd., 2008). Öğrenme sürecininin tüm aşamalarında öğretmen ve öğrenciler için kullanışlı çözümler getiren ve yeterliğe dayalı ölçme ve değerlendirme anlayışına sahip olan AYDEP şu ilkelere dayanmaktadır (Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Aydep Uygulama Yönergesi, 2018):

- Öğrenme hakkını güvence altına alır.
- Öğrenmeye ve öğrencinin çok yönlü gelişimine odaklanır.
- Öğrenci merkezli eğitimi esas alır.
- Önceden belirlenmiş yeterliliklerin kazandırılması hedeflenir.
- Program yeterlilikleri ile derslerin öğrenme çıktıları arasındaki uyumu esas alır.
- Derslerin öğrenme çıktıları ile öğretim uygulamaları arasındaki uyumu esas alır.
- Zengin öğretim materyali ve etkileşimli öğretim ortamı sunulmasını esas alır.
- Yeterliliklere ve derslerin öğrenme çıktılarına yönelik ölçme ve değerlendirme modelinin kullanılmasını esas alır.
- Aynı ders için ortak sınav yapılmasını esas alır.
- Programların değerlendirilmesini ve sürekli gelişimini hedefler.

Araştırmanın Amacı

Nitelikli eğitim arayışında olan ülkelere öğrenme yönetim sistemleri kurmaya ve geliştirmeye odaklanmışlardır. Günümüzde eğitim süreçlerinde farklı öğrenme yönetim sistemleri kullanılmaktadır. Öğrenme yönetim sistemlerinin etkili, etkin ve memnun bir şekilde kullanımı eğitimde verimlilik ve kalite için önemlidir (Ateş ve Güyer, 2016). Öğretmen yetiştirme süreçlerinin yeterliğe dayalı eğitim anlayışına uygun olarak yürütülmesini sağlamak amacıyla geliştirilen AYDEP öğrenme yönetim sistemi, nitelikli öğretmen yetiştirme açısından etkili bir uygulama olarak görülmektedir. Bu araştırmanın konusu olan AYDEP öğrenme yönetim sistemi, yeterlik temelli bir yapıya sahiptir. Ancak

AYDEP'in öğretmen adaylarının eğitiminde kullanımın ne ölçüde etkili olduğuna yönelik bir bilgi bulunmamaktadır. Eğitimde kullanılan sistemler veya uygulamaların eğitimci ve öğrenen tarafından çeşitli açılardan değerlendirilmesi eğitimin niteliğini geliştirme açısından temel bir ihtiyaçtır. Araştırmalar yoluyla elde edilecek sonuçlar, bir taraftan sistemin veya uygulamaların olumsuz yönlerinin ortaya çıkarılıp güçlendirilmesini sağlayacaktır.

Bu araştırma, yükseköğretim kurumlarında eğitimin niteliğini artırmak ve eğitimde kalite güvence sisteminin kurulmasına yönelik olarak geliştirilen AYDEP isimli öğrenme yönetim sisteminin kullanımına ilişkin öğretim elemanları ve öğrencilerin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında AYDEP öğrenme yönetim sisteminin etkililiği konusunda öğretim elemanlarının ve öğretmen adaylarının görüşleri incelenmiştir. Araştırma kapsamında AYDEP sistemini kullanan eğitimciler ve öğrencilerin sisteme ilişkin görüşlerini çeşitli yönlerden incelenmiştir. Araştırma problemi ise: "Yeterlik temelli bir öğrenme yönetim sisteminin öğretmen adaylarının eğitiminde kullanımının etkileri nelerdir?" şeklinde ifade edilebilir. Araştırmanın sonuçlarının, yeterlik temelli öğrenme yönetim sistemlerinin öğretmen eğitiminde kullanımının ne tür katkılar sağlayacağı konusunda alanyazına katkı sağlaması umulmaktadır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması şeklinde tasarlanmıştır. Durum çalışması, sınırlı bir bağlamda var olan bir ya da birden fazla durumun derinlemesine incelendiği nitel bir yaklaşımdır (Creswell, 2007). Durum çalışmalarında nasıl ve niçin sorularına odaklanılır ve araştırmacının kontrol edemediği bir olgu ya da olay derinlemesine incelenir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu araştırmadaki durum, yeterlik temelli bir öğrenme yönetim sisteminin bir üniversitede eğitim fakültesinde sınıf eğitimi anabilim dalında kullanılmasıdır. Var olan bu durumun kendi koşulları içinde çeşitli yönleri açısından ve derinlemesine analiz edilmesi amaçlandığı için bu yöntem seçilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, öğretmen adayları ve öğretim elemanlarından oluşmaktadır. Çalışma grubunda yer alan öğretmen adayları, Orta Anadolu'da bir devlet üniversitesinin Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü'nde Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı'nda 2018-2019 eğitim öğretim yılı güz döneminde öğrenim gören birinci sınıf öğretmen adaylarından ve bu grubun derslerini yürüten öğretim elemanlarından oluşmaktadır. Belirtilen grubun araştırmaya dahil edilme gerekçesi, AYDEP öğrenme yönetim sisteminin pilot olarak uygulanmasıdır. Çalışma grubundaki öğretmen adaylarının belirlenmesinde amaçlı örnekleme tekniği kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme alınırken gözetilen kriter ve adımlar şunlardır:

1. *Memnuniyet*: AYDEP sistemini kullanan tüm öğretmen adaylarına AYDEP sisteminden memnuniyet düzeylerini belirlemek amacıyla “Derslerinizde kullanmış olduğunuz AYDEP sisteminden memnuniyet derecenizi belirtiniz?” şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Bu sorunun yanıtı olarak da formda 1= “Hiç memnun değilim”, 2= “Memnun değilim”, 3= “Kısmen memnunum”, 4= “Memnunum” ve 5= “Çok memnunum” seçenekleri kullanılmıştır. Geri bildirimler sonucunda memnuniyet düzeylerine göre gruplar oluşturulmuştur. Bu aşamada toplam 84 geri bildirim alınmış, bunlardan “hiç memnun değilim” seçeneğini işaretleyen 11 kişi, “memnun değilim” seçeneğini işaretleyen 15 kişi, “kısmen memnunum” diyen 26 kişi, “memnunum” seçeneğini işaretleyen 22 kişi ve “çok memnunum” diyen 10 kişi olduğu belirlenmiştir.
2. *Kullanma Sıklığı*: İkinci aşamada AYDEP’i sık kullanma kriteri dikkate alınmıştır. İlk aşamada memnuniyet durumlarına göre gruplandırılan öğretmen adayları arasından her bir memnuniyet düzeyinde sistemi sık kullanan üç öğretmen adayı belirlenmiştir. AYDEP sistemi, kullanıcıların sistemi kullanma sürelerini kayıt altında tutmaktadır. Her bir memnuniyet düzeyinden üç öğretmen adayı sistem kayıtları yoluyla belirlenmiştir. Bu yolla farklı memnuniyet düzeyinde sistemi sık kullanan 15 öğretmen adayı çalışma grubuna dâhil edilmiştir. Böylece sistemi kullananlar arasında olumlu ve olumsuz tüm görüşlerin temsil edileceği bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Ayrıca çalışma grubunun sık kullananlardan oluşturulması sistem hakkında daha sağlıklı görüş alınması için önemli görülmektedir.
3. *Sistemi Kullanma*: Çalışma grubundaki öğretim elemanlarının belirlenmesinde ise derslerinde AYDEP sistemini kullanma kriteri gözetilmiştir. Bu kriter dikkate alınarak 8 öğretim elemanı çalışma grubuna dâhil edilmiştir.

Uygulama Ortamı

AYDEP öğrenme yönetim sisteminin çalışma prensipleri ve yazılım algoritması üniversiteye aittir. Belirlenen algoritmanın yazılıma dönüştürülmesinde bir yazılım firmasından profesyonel destek alınmıştır. Bu çalışmayı yürüten araştırmacılar ile AYDEP öğrenme yönetim sistemi yazılımını üreten firma arasında herhangi bir çıkar ilişkisi bulunmamaktadır. Araştırmaya konu olan AYDEP öğrenme yönetim sistemi, eğitimin niteliğini artırmak amacıyla kullanılmıştır. AYDEP sisteminde program yeterliklerinin tanımlanması, dersler için 14 haftalık konu listesinin girilmesi, öğrenme çıktıları ve kazanımların tanımlanması yapılmaktadır. AYDEP öğrenciler ve öğretim elemanları arasında iletişim kurma, tartışma ortamı oluşturma, konular ve kazanımlar için materyal paylaşımı, ödev tanımlama ve ödev yükleme gibi öğretim sürecinde gerekli olan işlemlerin yapılmasına imkân vermektedir. Kazanım odaklı soru hazırlama ve öğrenme çıktılarının ölçülmesine yönelik değerlendirme AYDEP sisteminin önemli özellikleri arasında yer almaktadır. Sınavlar dersin ve konunun özelliği, öğretim elemanı ve öğretmen adayı tercihleri göz önünde bulundurularak elektronik veya sistemde kayıtlı soruların kâğıt-kalem çıktısı alınarak yapılabilmektedir. AYDEP sistemine entegre edilen açık kod kaynaklı bir video konferans sistemi ile uzaktan canlı ders yapma özelliğine kavuşturulmuştur. Kullanıcı üniversite, 2019-2020 bahar döneminde yaşanan pandemi

sürecinde bu özelliği sayesinde tüm dersleri AYDEP sistemi üzerinden canlı ders şeklinde yürütmüştür.

Öğrenciler ve öğretim elemanları kendilerine verilen kullanıcı adı ve şifreler ile bilgisayar tarayıcısından ya da mobil uygulama üzerinden erişim sağlayıp AYDEP sistemini kullanabilmektedirler. Öğrenme yönetim sistemlerinin mobil uygulamalar ile desteklenmesi, zamana ve mekâna bağımlılığı ortadan kaldırdığı gibi, kullanıcıların bilgiye erişimlerinde büyük kolaylık ve özgürlük sağlamaktadır (Elçiçek ve Bahçeci, 2017). Eğitim Fakültesinde pilot olarak uygulanan AYDEP sisteminde, öğretim elemanları öncelikle öğretmen yetiştirmede kabul edilen program yeterliklerini görmekte ve bu yeterliklere uygun olarak kendi dersine ait ders öğrenme çıktılarını belirlemektedir. Ayrıca her bir hafta için belirlenen öğrenme çıktılarına yönelik somut davranış ifadelerinden oluşan kazanımları, bu kazanımlar için gerekli bilgi paketleri ile bu kazanımların nasıl ve hangi sorularla ölçüleceği sisteme tanımlanmaktadır. AYDEP sisteminin en özgün yanlarından birisi yeterlik/kazanım odaklı bir değerlendirme sistemine sahip olmasıdır. Öğretim elemanları her bir ders için öğretim süreci henüz başlamadan önce, belirlenen yeterlik/kazanımların ölçülmesinde ve değerlendirilmesinde kullanılacak soru(lar)dan oluşan bir soru havuzuna sahiptirler. Her bir kazanım için belli sayıda soru hazırlanması, öğretim elemanı ve öğretmen adaylarının öğretim sürecine ve öğrenmeye odaklanmalarını sağlamaktadır. Zira her bir kazanım için önceden belli sayıda soru hazırlanmış olması, öğretim elemanlarını kazanımların gerçekleşmesine odaklarken, öğretmen adaylarını kazanımları ne ölçüde kazandıklarına yönelik öz değerlendirme yapmaya sevk etmektedir. Sınav sorularının kazanımın düzeyine ve niteliğine uygun olarak hazırlanması öğretim ile değerlendirme arasındaki kopukluğu ortadan kaldırmaktadır. Öğrenme çıktıları ve kazanımlar ile bu kazanımların ölçülmesi için hazırlanan sorular alan uzmanları tarafından değerlendirilmekte ve uygun olmayanlar hakkında düzeltmeler yapılmaktadır. Elektronik ortamda yapılan sınavlar sonrasında öğrenciler sınav kâğıtlarını görebilmekte ve değerlendirme analizlerini inceleyebilmektedirler. Sınav sonrasında her bir sorunun madde güçlük düzeyi ile ayırt edicilik düzeyi sistem tarafından otomatik olarak yapılmakta ve sorunun niteliği hakkında öğretim elemanına geri dönüt vermektedir. Bu sayede uygun olmayan soruların sistemden çıkarılması veya düzeltilmesi imkânı sunulmaktadır. Sistemde ders ve sınav yoklamaları, mobil uygulama ile QR kod yöntemi üzerinden hızlı biçimde yapılabilmektedirler. Sistem ayrıca öğrenciler ve öğretim elemanının ikili ve çoklu iletişimine ve etkileşimine olanak tanımakta; ders notu paylaşımı, kaynak paylaşımı, forum aktiviteleri, duyuru paylaşma, mesajlaşma ve derse yönelik geri bildirim oluşturma gibi işlemler yapılabilmektedir.

AYDEP bünyesinde disiplinler arası iş birliğini gerekli kılan destek ofisleri yer almakta, böylece sistemin işleyişinde karşılaşılabilecek sorunların hızlı ve profesyonel biçimde çözülmesine imkân sağlanmaktadır. AYDEP kapsamında dört farklı destek ofisi bulunmaktadır. Bu ofisler; Program Değerlendirme Destek Ofisi, Öğretim Teknolojileri Destek Ofisi, Ölçme Değerlendirme Destek Ofisi ve Sistem Destek Ofisleridir. Öğretim elemanları, AYDEP veri tabanı üzerinden destek ofislerinin başkanı ve üyeleriyle iletişim kurabilmektedirler. Bu link aracılığıyla tartışma konusu açma, talep iletme ve iletişim

kurma işlemleri yapılabilmektedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırma verilerinin toplanması amacıyla yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu form öğretmen adaylarının ve öğretim elemanlarının sistemin etkililiğine yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Formun geliştirilmesi sürecinde, uzman görüşü kapsamında destek ofislerinde görev alan dört öğretim elemanından görüş alınmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmış ve formu test etmek ve anlaşılmayan soru olup olmadığını belirlemek amacıyla sistemi daha önce kullanan bir öğretim elemanı ve çalışma grubuna alınmayan bir öğretmen adayı ile görüşme yapılmıştır. Anlaşılmayan sorularda gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra forma son şekli verilmiştir. Görüşme formu 10 maddeden oluşmaktadır. Formda, sistemin kullanım amaçları, ders öğrenme çıktıları ve kazanımların gerçekleştirilmesine yönelik etkisi, öğretim süreci ve uygulamalarına etkisi, beğenilen ve beğenilmeyen yönleri, sistemde yaşanan problemler ve ihtiyaç duyulan alanlara yönelik sorular yer almaktadır. Formda yer alan sorular için iki örnek şöyledir: "Sistemi en çok hangi amaçla kullandınız? Açıklayınız.", "Sistemin sınav ve ödevler için kullanılması konusunda ne düşünüyorsunuz?".

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın verileri, çalışma grubu ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilmiştir. Görüşme öncesinde çalışma grubundaki öğretim elemanları ve öğretmen adaylarına öncelikle yönerge okunmuştur. Daha sonra izinleri alınarak görüşmeler ses kayıt cihazı ile kaydedilmiştir. Görüşmeler bireysel olarak ve yüzyüze gerçekleştirilmiştir. Her bir görüşme öğretim elemanları ile ortalama 20 dakika, öğretmen adayları ile ortalama 10 dakika sürmüştür.

Verilerin çözümlenmesi içerik analizi yöntemi ile yapılmıştır. Bu süreçte öncelikle ses kaydı yapılan katılımcı görüşleri çözümlenerek yazılı hale getirilmiştir. Yazılı hale getirilen veriler, araştırmanın alt problemleri sırasına göre araştırmacılar tarafından kodlanmıştır. Daha sonra iki kodlayıcı tarafından veriler yeniden kodlanmış ve kodlamalardaki güvenilirlik hesaplaması yapılmıştır. Bilindiği üzere kodlayıcılar arası görüş birliği sağlanması, nitel araştırmaların güvenilirliğini artırmaktadır (Creswell, 2013; Fraenkel ve Wallen, 2008). Kodlayıcılar arası görüş birliği hesaplamasında $[görüş\ birliği / (görüş\ birliği + görüş\ ayrılığı) \times 100]$ formülü ile elde edilen değer %85,9 olarak hesaplanmıştır (Miles ve Huberman, 1994).

Bulgular

Bu bölümde araştırma verilerinin analizinden elde edilen bulgular yer almaktadır.

Tablo 1.

AYDEP Sisteminin Kullanımına İlişkin Tema ve Alt-temalar

Kullanım Amacı	Öğretim Elemanı	Öğretmen adayı
Ders sürecini planlama	+	+
Ölçme-değerlendirme	+	+
İletişim	+	+
Beğenilen Yönleri	Öğretim Elemanı	Öğretmen adayı
Zaman-mekân bağımsızlığı	+	+
Ölçme-değerlendirme	+	+
Hedeften haberdar etme	+	+
Öğretim sürecini destekleme	+	+
Beğenilmeyen Yönleri	Öğretim Elemanı	Öğretmen adayı
Teknik problemler	+	+
Sisteme uyum problemleri	+	+
Sınırlayıcı diğer problemler	+	+
Yaşanan Sorunlar	Öğretim Elemanı	Öğretmen adayı
Teknik sorunlar	+	+
Sisteme uyum sorunları	+	+
Destek ofisleri ile ilgili sorunlar	--	+
Yaşanan Sorunların Çözümü	Öğretim Elemanı	Öğretmen adayı
Teknik sorumludan destek alma	+	+
Bireysel çözümler	+	+
Dersin Amaçlarını Kazandırmaya Etkisi	Öğretim Elemanı	Öğretmen adayı
Planlı hale getirme	+	+
Disiplinler arası bakış açısı sağlama	+	--
Zaman-mekân bağımsızlığı sağlama	--	+
Öğretim Süreci ve Uygulamalara Etkisi	Öğretim Elemanı	Öğretmen adayı
Planlamayı sağlama	+	+
Kolay erişim sağlama	+	+
Sınırlayıcı yönleri	+	+
Sınavlar ve Ödevler İçin Kullanımı	Öğretim Elemanı	Öğretmen adayı
Ödev için olumlu	+	+
Ödev için olumsuz	+	--
Sınav için olumlu	+	+
Sınav için olumsuz	+	+
Diğer Derslerde Kullanma	Öğretim Elemanı	Öğretmen adayı
Kullanmaya isteklilik	+	+
Kullanmaya isteksizlik	+	+
Geliştirilmesi Gereken Yönler	Öğretim Elemanı	Öğretmen adayı
Esneklik	+	+
Adaptasyon desteği	+	+
Teknik yön	+	+

Tablo 1'e göre, AYDEP Öğrenme Yönetim Sistemini değerlendiren öğretim elemanları ve öğretmen adaylarının görüşlerinden; sistemi kullanım amacı, beğenilen yönleri, beğenilmeyen yönleri, yaşanan sorunlar, yaşanan sorunların çözümü, dersin amaçlarını kazandırmaya etkisi, öğretim süreci ve uygulamalara etkisi, sınavlar ve ödevler için kullanımı, diğer derslerde kullanma ve geliştirilmesi gereken yönler başlıklı temalar

oluşturulmuştur. Her bir temaya ilişkin alt temalar ve kodlar başlıklar halinde açıklanmıştır.

Sistemin Kullanım Amacı

Gerek öğretim elemanları gerekse de öğretmen adayları ders sürecini planlama, ölçme-değerlendirme ve iletişim amacıyla sistemi kullanmaktadır. Ancak sistemin öğretim elemanları ve öğretmen adayları açısından aynı amaçlarla farklı yoğunlukta kullanılmaktadır. Öğretim elemanları AYDEP'i daha çok ders sürecini planlama kapsamında; *haftalık konu ekleme, yoklama girişi, amaç ve kazanım ekleme, öğrencinin derse hazırlanmasını sağlama, ders notu paylaşımı ve hedeften haberdar etmek* amacıyla kullanmaktadır. Öğretim elemanlarının ölçme-değerlendirme kapsamında sistemi; *soru ekleme, sınav yapma ve ödev verme* amacıyla yararlanmaktadır. Son olarak öğretim elemanları sistemi iletişim amacıyla; *duyuru paylaşmak, önerileri takip etmek ve mesaj göndermek* için kullandıkları ortaya çıkmaktadır. Öğretim elemanlarının sistemi kullanma amaçlarıyla ilgili görüşlerinden örnek aşağıda verilmiştir:

Dönemin başında dersi aldıktan sonra işte önce dersimizi tanımladık konuları haftalara böldük girişini yaptık sonra her konunun amaç alt amaç ve yeterlilikleri belirleyip oraya giriş yaptık. Aynı zamanda her haftanın konusuna öğrencilerin yararlanabileceği ders notları ilave ettim ve haftalık olarak onları önceden açtım ve çocuklar notları gördüler ve derse hazır gelmeleri açısından kullandılar diye düşünüyorum tabii ne kadar kullanıldı, bilmiyorum, onu sistem yöneticileri zaten görüyordur, öğrencilerin ne kadar sıklıkla sisteme girip çıktıklarını... (T4)

Öğretmen adaylarının öğrenme yönetim sistemini öğretim elemanı gibi ders sürecini planlama amacıyla daha çok kullanmaktadır. Öğretmen adayları ders sürecini planlama kapsamında sistemi; *ders notuna erişim, devamsızlık takibi, haftalık konuları incelemek, amaç ve kazanımları inceleme ve ders programını görmek* amacıyla kullanmaktadır. Öğretmen adayları ölçme-değerlendirme amacıyla sistemden; *aldığı puanlara bakmak, ödev yüklemek ve sınavlara hazırlanmak* için yararlanmaktadır. Öğretmen adayları sistemi iletişim amacıyla; *bildirimleri takip etmek, duyuruları takip etmek ve mesaj gönderimi* amacıyla kullanmaktadır. Öğretmen adaylarının sistemi kullanma amaçlarıyla ilgili görüşlerinden örnek aşağıda verilmiştir:

Benim en çok sevdiğim şey notlara hemen ulaşabilmemiz, kazanımlara. Kazanımlardan yola çıkarak sınava yönelik hedefleri belirlememiz, hangi konuya çalışacağımız ve o notları PDF olarak indirmemiz en çok sevdiğim ve benim en çok kullandığım amaçlardan biri. (S11)

Sistemin Beğenilen Yönleri

Sisteminin beğenilen yönleri dört başlıkta toplanmaktadır. Buna göre gerek öğretim elemanları gerekse öğretmen adayları, AYDEP sistemini zaman ve mekân bağımsızlığı sağlaması, ölçme-değerlendirme kolaylığı, hedeften haberdar etme ve öğretim sürecini destekleme konusundaki avantajları nedeniyle beğendiklerini ifade etmişlerdir. Öğretim elemanları sistemi en çok zaman-mekân bağımsızlığı açısından; *anında iletişim, yoklama sistemi, uzaktan kontrol ve öğrencilerin dersi takibini sağlama* yönleri ile beğendiklerini ifade etmişlerdir. Ölçme-değerlendirme açısından ise; *dersleri ve sınavları*

standart hale getirme, soruların kazanıma göre hazırlanması, sınavların kapsam geçerliliğini sağlaması, amaçlara ulaşma derecesini ortaya koyma yönleri beğenilmiştir. Hedeften haberdar etme kapsamında ise; *öğrencinin dersin kapsamını görmesi, kazanım ve yeterlik yazılması* beğenilen yönleridir. Öğrenciler son olarak *öğretim sürecini destekleme* açısından; *ders notuna erişim, destek ofisleri olması ve eğitim öğretime katkı* yönleri ile beğendiklerini ifade etmişlerdir. Öğretim elemanlarının sistemin beğenilen yönleri ile ilgili görüşlerinden bir örnek aşağıda verilmiştir:

Aslında sistem iyi kullanılabilse öğrenci nota daha çok çabuk ulaşıyor. Öğrenciyle irtibat oradan sağlanıyor, mesaj yazarak, o güzel. Bir de sınavı yaparken test yapıyorsanız öğrenciye şunu diyebiliriz, ne alıyorsanız o, bu sefer şunu diyemiyorlar; hocam az not verdiniz, çok not verdiniz diyemiyorlar. Objektif bir şekilde herkes aldığı notun doğrusunu yanlısını biliyor o yönden güzel oluyor. (T7)

Öğretmen adayları en çok sistemin zaman-mekân bağımsızlığı açısından; *puanlarına hemen bakabilme, yoklama sistemi, kolay erişim, anında iletişim ve ödevi sistemden yükleme* yönlerini beğenmişlerdir. Ölçme-değerlendirme kapsamında ise; *soruların kazanımlara göre hazırlanması ve derslerin nasıl değerlendirileceğinin görülmesi* belirtilmiştir. Hedeften haberdar etme yönünden ise; *konu akışını görme ve derse hazırlıklı gelebilme* beğenilmiştir. Son olarak öğretmen adayları *öğretim sürecini destekleme* kapsamında; *ders notuna erişim ve etkileşim* açılarından beğenmektedir. Öğretmen adaylarının sistemin beğenilen yönleri ile ilgili görüşlerinden örnek aşağıda verilmiştir:

Sınavlar internet üzerinden olduğu için kolaydı. Hemen açıklanıyor, beklememize gerek kalmıyor. Her hafta işlenecek konuyu sistem üzerinden görebiliyoruz. Derste işlenen konular sisteme not olarak atılıyor. Takip etmek açısından kolay oluyor. (S2)

Sistemin Beğenilmeyen Yönleri

Öğretim elemanları ve öğretmen adayları sistemin beğenilmeyen yönlerine ilişkin olarak, teknik problemler, sisteme uyum problemleri ve sınırlayıcı diğer problemleri dile getirmişlerdir. Öğretim elemanlarından bazıları teknik problem olarak *ara yüz problemleri* ve *ödev yükleme problemi*ni ifade etmişlerdir. Sisteme uyum problemleri kapsamında beğenilmeyen durumlar ise; *sisteme yabancı olma, öğretmene destek ve tanıtım eksikliği* gibi hususlardır. Sınırlayıcı diğer problemler olarak da; *farklı sınav türlerini desteklememe ve öğretim elemanını kısıtlaması* yönleri ifade edilmiştir. Öğretim elemanlarının sistemin beğenilmeyen yönleri ile ilgili görüşlerinden bir örnek aşağıda verilmiştir:

... mesela belirtke tablolarında özellikle bazen yarınki anlatacağım dersin içeriğini bir daha tekrar edeyim, bir bakıyım dediğimde belirtke tablolarında sürekli sayfayı geri almam gerekiyor. Böyle ön izleme modunda hepsi birden karşıma çıksın istiyorum ya da bir şey eklemek istediğimde sürekli geriye almam gerekiyor, kafam karışıyor... (T5)

Öğretmen adayları da teknik problem olarak öğretim elemanları ile benzer biçimde *ara yüz problemleri* ve *ödev yükleme problemi* konusuna işaret etmişlerdir. Sisteme uyum açısından yine benzer olarak; *yeni sisteme yabancı olma* durumu ortaya çıkmıştır. Son

olarak sınırlayıcı diğer problemler olarak; sınavın bilgisayarda olma stresi ve internetsiz kullanamama olduğu açığa çıkmıştır. Öğretmen adaylarının sistemin beğenilmeyen yönleri ile ilgili görüşlerinden bir örnek aşağıda verilmiştir:

... Sistemi bilmeyenler için mesela sınav esnasında sıkıntı yaşayabiliyorlar bazıları. Bir de dediğimiz gibi bugün sınıfta da söylendi. Mesela paragraf konularının test sorularında çok sıkıntı yaşıyoruz. Okuyunca biz altını çizerek test çözmeyi öğrendik. Bunda çizebileceğimiz bir araç yok. Çizim kutusu olsa mesela yanında öyle daha aktif olur. Daha iyi olur testlerde ve bizim konular paragraf konuları. (S7)

Sistemde Yaşanan Sorunlar

Öğretim elemanları sistem kullanımında karşılaşılan sorunları teknik sorunlar, sisteme uyum sorunları ve destek ofisleri ile ilgili sorunlar şeklinde görüş bildirmişlerdir. Öğretmen adayları ise teknik ve sisteme uyum sorunları yaşadıklarını belirtmişlerdir. Öğretim elemanları en çok yaşanan teknik sorun olarak; *ara yüzle ilgili sorunlar, duyuru iletim sorunu* ve *ödev yükleme sistemi sorunu* yaşadıklarını belirtmişlerdir. Sisteme uyum sorunu olarak *eğitim eksikliğine* işaret etmişlerdir. Son olarak destek ofisleri ile ilgili sorun kapsamında; *konuların ve soruların onaylanma süreci* ile ilgili sorun dile getirilmiştir. Öğretim elemanlarının sistemde yaşanan sorunlar ile ilgili görüşlerinden bir örnek aşağıda verilmiştir:

Mobil uygulama üzerinden duyuru paylaştığım zaman öğrencilere duyurum bildirim olarak gitmemişti. Böyle bir sıkıntı yaşamıştım. Ya da dediğim gibi öğrencilerin ödev yüklerken, onlar dosyayı yüklediği halde bende görünmüyordu. Onun sebebinin de öğrencilerimiz bildirimler üzerinden tıklayarak ödev yüklemeye çalıştığı için. Ama bildirimlerden tıklayınca karşısına çıkan ara yüz farklı bir ara yüz ve yüklemeye izin vermiyor. Bunu biz teknik problemler olarak ilettik ilgili kişilere. (T1)

Öğretmen adayları da en çok karşılaşılan teknik sorun olarak *ödev yükleme sorunu* ve *ara yüzle ilgili soruna* vurgu yapmışlardır. Sisteme uyum sorunu kapsamında ise *eğitim eksikliği* ve *elektronik sınav stresi* ifade edilmiştir. Öğretmen adaylarının sistemde yaşanan sorunlar ile ilgili görüşlerinden bir örnek aşağıda verilmiştir:

Sadece sınav ile ilgili yaşadım, teknik şeyler. Sınav stresinden çok sistem stresi taşıyorduk. Ondan korkuyorduk. (S5)

Sistemde Yaşanan Sorunların Çözüm Yöntemi

Sistemde yaşanan sorunların çözüm yöntemi olarak öğretim elemanları ve öğretmen adayları teknik sorumludan destek alma ve bireysel yöntemlerle çözme şeklinde iki farklı stratejiden bahsetmişlerdir. Öğretim elemanları teknik sorumludan destek alma konusunda; *sistem yöneticileri, yazılımın canlı destek sistemi* ve *yazılım firmasına* işaret etmişlerdir. Bireysel çözüm olarak *kendi çabaları ile çözme* girişiminden bahsetmişlerdir. Öğretim elemanlarının sistemde yaşanan sorunların çözümü ile ilgili görüşlerinden bir örnek aşağıda verilmiştir:

Bu sorunları da gidermek amaçlı AYDEP sistemiyle ilgili üniversitemizin kurmuş olduğu birimden destek alarak sorunları çözmeye çalıştık. (T6)

Öğretmen adayları yaşanan sorunlara ilişkin bireysel çözüm olarak *öğretim elemanından destek alma ve kendi çabalarıyla çözüme* yolunu tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Teknik sorumludan destek alma kapsamında ise; *sistem yöneticilerinden destek aldıklarını* belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının sistemde yaşanan sorunların çözümü ile ilgili görüşlerine bir örnek aşağıda verilmiştir:

Sistem ile ilgilenen öğretmene söyledim. O bana yeni bir şifre verdi. Tamam, şimdi tekrar dene, yeniledik sistemi, öyle hallettik. (S4)

Sisteminin Dersin Amaç ve Kazanımlarını Gerçekleştirmeye Etkisi

AYDEP sisteminin dersin amaç ve kazanımlarını gerçekleştirmeye etkisine ilişkin öğretim elemanlarının görüşlerinden planlı hale getirme, disiplinler arası bakış açısı sağlama ve zaman-mekân bağımsızlığı sağlama temaları ortaya çıkarken, öğretmen adayları için planlı hale getirme ve zaman-mekân bağımsızlığı sağlama temaları öne çıkmıştır. Öğretim elemanları planlı hale getirme teması altında; *amaç ve kazanımların netleşmesi, disipline etme, sistemli hale getirme ve her kazanımla ilgili soru bulunma* alt temalarına işaret etmişlerdir. Disiplinler arası bakış açısı sağlama teması altında ise; *kazanım ve soruların onaydan geçmesine* işaret etmişlerdir. Öğretim elemanlarının AYDEP sisteminin dersin amaç ve kazanımlarını gerçekleştirmeye etkisi ile ilgili görüşlerinden bir örnek aşağıda verilmiştir:

... şimdi biraz daha somutlaştırmış hale geldi. Elbette ders işlenirken dersin konuları belirlenirken işi biraz daha ciddiyete almak gibi. Yani bir akademisyen olmasını hissetmek gibi bir algı oluşturdu. ...Bunun faydası oldu tabi. Bunu teoride mi ve pratikte de oldu mu onu tabi hocayla öğrenci arasındaki bir iletişim o konuyu çok bilmek takip etmek mümkün değil ama kâğıt üzerinde bir faydasının olduğu bir vaka elbette. (T8)

Öğretmen adayları ise zaman-mekân bağımsızlığı sağlama teması altında; derse gelmeden önce konuları görme, ders notlarına kolay erişim ve derse gelemeyince de dersi takip etme durumlarına işaret etmişlerdir. Planlı hale getirme açısından ise; sınav kapsamını görme, hedeften haberdar olma ve her kazanımla ilgili soru olması özelliklerine vurgu yapmışlardır. Öğretmen adaylarının, sistemin dersin amaç ve kazanımlarını gerçekleştirmeye etkisi ile ilgili görüşlerinden bir örnek aşağıda verilmiştir:

Bütün derslerin kazanımlarını AYDEP üzerinden görebiliyoruz. Hocalar sınavlara o kazanımlara göre çalışın diyorlar. Biz de ona göre, ona bakıp çalıştığımızda gerçekten de ona göre, o tarz sorular çıkıyor. (S14)

Sisteminin Öğretim Süreci ve Uygulamalara Etkisi

Gerek öğretim elemanları gerekse öğretmen adayları sistemin öğretim süreci ve uygulamalara etkisine yönelik olarak planlamayı sağlama, kolay erişim sağlama ve sınırlayıcı bazı yönleri işaret etmişlerdir. Öğretim elemanları planlamayı sağlama kapsamında; öğrencinin konu akışını görmesi, ders yeterliği ile program yeterliklerini

ilişkilendirme ve öğrencinin hedef, kazanım ve performansları görmesi konusunda etkili olduğunu belirtmişlerdir. Sınırlayıcı yön olarak da; soru tipinin esnek olmaması ve internet bağlantı problemleri ne vurgu yapmışlardır. Kolay erişim sağlama açısından ise ders notu erişilebilirliğini ifade edilmiştir. Öğretim elemanlarının sistemin öğretim süreci ve uygulamalara etkisi ile ilgili görüşlerinden bir örnek aşağıda verilmiştir:

Aslında bir anlamda baktığımız da öğrenci de bu durumdan memnun haftaya ne işleyeceğini görebiliyor bu anlamda motive olarak gelmiş oluyor derse. Yine artı dönüşler eksi dönüşler yapabiliyor bu da önemli en basitinden haftaya öğrenci ne işleyeceğimizi bilerek geliyor. Bu önemli ve faydalı olduğunu düşünüyorum. Genel anlamda dediğim gibi disipline edici daha böyle tolere demeyelim de daha disiplinli sürdü ders süreci. Gerçekten de yani gerek eğitimciyi gerek öğrenciyi etik açıdan etiğe uygun bir şekilde kontrol altında tutmanın güzel bir yolu. (T5)

Öğretmen adayları ise kolay erişim teması altında; *ders notu erişilebilirliği, puanlarını anında görme ve devamsızlık takibi* konularına işaret etmişlerdir. Planlamayı sağlama açısından ise; *konu akışını görme ve süreci hızlandırmayı* belirtmişlerdir. Son olarak sınırlayıcı yön olarak; *sınavların elektronik olma stresi ve internet olmadan kullanamama* konusu ifade edilmiştir. Öğretmen adaylarının sistemin öğretim süreci ve uygulamalara etkisi ile ilgili görüşlerinden bir örnek aşağıda verilmiştir:

Konuları önceden hocalar yazıyorlar. Ona göre hazırlık yapabiliyorum. O yönden iyi oluyor. Devamsızlıklarımı görebiliyorum. Notlarımı daha kolay bir şekilde görebiliyorum sistem üzerinden. (S3)

Sisteminin Sınavlar ve Ödevler İçin Kullanımı

Sistemin değerlendirme sürecine etkisine ilişkin öğretim elemanları görüşlerinden sistemden sınav yapılması ve ödev verilmesine dair olumlu ve olumsuz görüşler belirtmişlerdir. Öğretmen adayları sınav yapılmasına ilişkin konuda sadece olumlu görüş bildirmişlerdir. Öğretim elemanları en çok *alt yapıdan kaynaklı oluşabilecek sorunlar, uygulamalı dersler için yetersiz olması, alışılmadık dışında olması, kazanıma göre soru yazma sınırlılıklarını* olumsuz görüş olarak bildirirken; *çoktan seçmeli sınavlara uygun olmasını* olumlu görüş olarak belirtmişlerdir. Öğretim elemanları sistem ödev verilmesi konusundaki olumlu yönü olarak; *etkili olması, zaman bağımsızlığı ve zaman kazancı sağlaması, geri bildirim özelliği, değerlendirme kolaylığı ve kâğıt tasarrufu* yönlerini belirtmişlerdir. Ödev konusundaki olumsuz yön olarak *uygulamalı derslerin ödevleri için yetersiz olması, değerlendirme zorluğu ve internete erişim problemlerine* değinmişlerdir. Öğretim elemanlarının sistemin sınavlar ve ödevler için kullanımı ile ilgili görüşlerinden bir örnek aşağıda verilmiştir:

Ödevler konusu çok önemli. Şunu sağlar, muadilleri de sağlıyordu. Nedir, online öğrenme: Bir; İstedığınız saatte yükleme yapabiliyorsunuz. Yani illa sınıf saatinde yükleme yapmak zorunda değilsiniz. Bu, sizi daha özgür kılıyor. Öğrenciyle olan mesela sınıfta yaptığım bir şey sınıfta ödev toplamaya başladığımda zaman kaybı yaşıyorsunuz. Öğrencinin tekrar derse motive problemi oluyor. Ama AYDEP gibi sistemler size, bir de öğrenciye belli bir vakit veriyorsunuz, siz hiç muhatap olmadan onlar o sisteme yüklüyor ve siz sınıfa geldiğinizde bir kere zaman kazanıyorsunuz, bir daha oturup onlara vakit ayırıyorsunuz... (T2)

Öğretmen adayları ise sistem üzerinden sınav yapılmasına ilişkin olarak; dersle bütünleyici olması, puanını hemen öğrenebilme, çoktan seçmeli sınavlara uygun olması, teorik dersler için uygun olması, hangi konulara çalışacağını sistemden görme özelliklerini olumlu görüş bulduklarını belirtmişlerdir. Sınav uygulamasına yönelik olumsuz görüş olarak; alışılmışın dışında olması ve uygulamalı dersler için yetersiz olması yönlerine işaret etmişlerdir. Ödev uygulamasına yönelik olarak ise; etkili olması, teknolojiye dayalı olması, zaman kazancı ve bağımsızlığı sağlaması ve kâğıt tasarrufu sağlaması yönlerinden olumlu görüş bildirmişlerdir. Öğretmen adaylarının sistemin sınavlar ve ödevler için kullanımı ile ilgili görüşlerinden bir örnek aşağıda verilmiştir:

Kâğıt israfı olmuyor. Ödevler konusunda da öğretmeni bulamama sorunu yok. Sistem üzerinden görebiliyorlar. (S1)

Sisteminin Diğer Derslerde Kullanımı

Sistemin ilerleyen dönemlerde diğer dersler için de kullanımına ilişkin öğretim elemanları ve öğrenci görüşlerinden istekli olma ve istekli olmama temaları ortaya çıkmıştır. Öğretim elemanları istekli olma teması kapsamında; *kazanım yazma, dersi planlı hale getirme, iletişim sağlama, teknolojiye dayalı olması, doküman paylaşımı ve ölçme-değerlendirme sistemi* özelliklerine işaret etmişlerdir. İsteksizlik teması altında ise *farklı sınav tiplerine uygun olmaması ve sınavların bilgisayar ortamında yapılmasını* gerekçe göstermişlerdir. Öğretim elemanlarının sistemin ilerleyen dönemlerde diğer derslerde kullanımı ile ilgili görüşlerinden bir örnek aşağıda verilmiştir:

En önemlisi uygulama ve sözlü sınavlarıyla ilgili sisteme bir şeyler eklenmesi gerekiyor, bir. Güvenlik alanında bazı sakıncalar olabileceğini düşünüyorum. Örneğin sınavda ortak sınav yaparken bilgisayar üzerinde zannediyorum öğrenciler şifrelerini giriyorlar. Peki öğrenciler sınav esnasında şifre değişme imkanları var mı?... (T3)

Öğretmen adayları ilerleyen dönemlerde sistemin diğer derslerde kullanımına isteklilik kapsamında; *sınavların bilgisayar ortamında olması, ders notuna kolay erişim, iletişim sağlama, teknolojiye ayak uydurma, puanını anında görme ve konuları görme* özelliklerini gerekçe göstermişlerdir. Öğrenciler, kullanmaya isteksizlik olarak ise; *elektronik sınava alışkın olmama ve uygulamalı derslere uygun olmamasını* ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının sistemin ilerleyen dönemlerde diğer derslerde kullanımı ile ilgili görüşlerinden örnek aşağıda verilmiştir:

Eğer sınavlar kâğıt üzerinde olacaksa gelecek dönemlerde kullanılсын bence. Sistemde notları görebiliyoruz ama hocanın daha çok önemle vurguladığı, slaytlarda üzerinde durduğu yerleri görebiliyoruz. O açıdan iyi oluyor. Ama işte sınavlar ekrandan değil kâğıttan olursa devam edebilir, bence güzel bir sistem. (S2)

Sisteminin Geliştirilmesi Gereken Yönleri

Sistemin geliştirilmesi gereken yönlerine ilişkin öğretim elemanları ve öğretmen adayları tarafından esneklik, adaptasyon ve bazı teknik yönler altında temalar ortaya çıkmıştır. Öğretim elemanları adaptasyon desteği açısından bilgilendirmenin artırılması, geri

bildirim verilmesi ve ofisler arası iletişim artırılması konularına işaret etmişlerdir. Esneklik kapsamında ise; farklı sınav tipi desteği ve öğretim elemanını sınırlandırmaması yönlerine vurgu yapmışlardır. Teknik yönden; öğrenci bilgi sistemi senkronizasyonu, sisteme giriş güvenlik sistemlerinin geliştirilmesi ve cep telefonu uygulamasının geliştirilmesi hususları belirtilmiştir. Öğretim elemanlarının sistemin geliştirilmesi gereken yönleri ile ilgili görüşlerinden bir örnek aşağıda verilmiştir:

Aslında cep telefonu uygulamasında daha etkin olabilir. Dediğim gibi sorulara bakamıyorum soru ekleyemiyorum sadece bunu söyleyebilirim. Bilgisayardan kullandığımda memnunum, bir sıkıntı yok. Dediğim noktalar hariç ama mobilden kullanırken biraz daha geliştirilebilir uygulama. (T5)

Öğretmen adayları ise sistemin teknik yönlerden; *sınav ara yüzü, sınav anında yaşanabilecek teknik problemler, çevrimiçi ya da video derslerinin de olması* konularını öne çıkarmışlardır. Öğrenciler esneklik kapsamında; *sınav kağıdını görebilme ve farklı sınav tipi seçeneği* olmasının gerektiğini belirtmişlerdir. Adaptasyon desteği açısından ise *bilgilendirmelerin artması* ifade edilmiştir. Öğretmen adaylarının sistemin geliştirilmesi gereken yönleri ile ilgili görüşlerinden bir örnek aşağıda verilmiştir:

Biz o gün dersi okula gelmeden yapsak, video aracılığıyla öğretmenimize anlatsak, biz evimizde rahat bir şekilde dinleseک daha iyi olabilirdi. (S1)

Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmada AYDEP öğrenme yönetim sisteminin etkililiğine yönelik sistemi kullanan öğretim elemanlarının ve öğretmen adaylarının görüşlerini incelemiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular incelendiğinde genel olarak AYDEP sisteminin öğretim elemanları ve öğretmen adayları tarafından ders sürecini planlama, ölçme-değerlendirme ve iletişim amaçlarıyla kullanıldıkları görülmektedir. Bu sonuca benzer olarak, Yıldız (2015) tarafından yapılan bir çalışmada üç devlet üniversitesinde uzaktan eğitimde kullanılan bir öğrenme yönetim sistemini öğretim elemanlarının sırasıyla dosya paylaşımı, mesajlaşma, ders içerikleri modülü, kaynak ekleme ve ödev verme amaçları ile kullandıkları ifade edilmiştir. Ayrıca öğretim elemanlarının yaklaşık yarısı e-sınav ve forum modülünü kullanmadıkları ortaya çıkmıştır. Ateş ve Güyer (2016) tarafından yapılan başka bir araştırmada öğrenme yönetim sistemini öğretim elemanlarının çoğunun mesajlaşma, duyuru paylaşma, kaynak ekleme, soru oluşturma amaçlarıyla kullandığını, ancak tartışma gruplarını hiç kullanmadıkları ifade edilmiştir. Ancak Yıldız (2020) üniversite öğrencileri ile yaptığı araştırmada, öğrencilerin öğrenme yönetim sistemi ile iletişime geçmektense daha çok sosyal medya üzerinden iletişim kurdukları sonucuna ulaşmıştır. Yükseköğretimde öğrenme yönetim sistemlerinin temel rollerinden biri, öğrenci, öğretmen ve içerik arasındaki bağlantıları ve etkileşimleri sağlamaktır (Holmes ve Prieto-Rodriguez, 2018).

Elde edilen bir diğer sonuç; AYDEP sisteminin zaman ve mekân bağımsızlığı sağlaması, ölçme-değerlendirme kolaylığı, hedeften haberdar etme ve öğretim sürecini desteklemesi yönünden öğretim elemanları ve öğretmen adayları tarafından beğenilmesidir. Erdoğan ve Şahin (2018) tarafından gerçekleştirilen bir başka araştırmada, öğretmen adaylarının kullandıkları öğrenme yönetim sisteminin etkili zaman kullanımı sağladığı bilgisine ulaşılmıştır. Holmes ve Prieto-Rodriguez (2018)'un araştırmasında personelin ve öğrencilerin öğrenme yönetim sistemleri sayesinde kurs materyallerine istedikleri zaman erişebilme özelliğini beğendikleri ve bu durumun bireylere için esneklik sağladığı ifade edilmiştir. Öğrenme yönetim sistemlerinin mobil uygulamalarının bulunması ve internet üzerinden kullanılabilmesi öğrenmenin yer ve zamandan bağımsız gerçekleşmesi konusunda önemli avantajlar sağlamaktadır.

Araştırmada AYDEP sisteminin beğenilmeyen yönlerine yönelik bulgular elde edilmiştir. Buna göre kullanıcılar bazı teknik problemler, sisteme uyum problemleri ve sınırlayıcı bazı diğer problemlere işaret etmişlerdir. Katılımcı görüşlerinden yaşanan teknik sorunların, sisteme uyum sorunları ve destek ofisleriyle ilgili sorunlar olduğu ortaya çıkmıştır. Erdoğan ve Şahin (2018)'in araştırmalarında öğrenme yönetim sistemi kullanımında internet ya da telefon gibi cihazlarla ilgili bazı teknik problemler yaşadıkları rapor edilmiştir. Ancak bu tür problemlerin çözülebilir olduğu ve öğrenme sürecini büyük ölçüde bozacak nitelikte olmadığı belirtilmiştir.

Katılımcı görüşlerinden, sorunların çözümünde iki farklı strateji uyguladıkları ortaya çıkmıştır. Bunlardan ilki teknik sorumlulardan destek almak diğeri ise kendi bireysel çözüm yöntemlerini kullanmak şeklindedir. Koç ve Turan (2014)'ün yaptığı bir çalışmada Sakarya Üniversitesi Mobil Bilgi Sistemi'nin not ortalamasını göstermemesinin ve ders notlarının indirilememesinin teknik bir eksiklik olarak görüldüğü rapor edilmiştir. Ateş ve Güyer (2016) tarafından yapılan çalışmada ise öğretim elemanlarının kullandıkları öğrenme yönetim sisteminde bir işlevi yerine getirirken fazla işlem adımı ile uğraşmaları (ara yüz problemleri) ve bazı teknik problemler yaşadıklarına değinilmiştir. Emiroğlu (2009)'un araştırma sonuçları bu araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Söz konusu çalışmada öğretim elemanları tarafından ödev yükleme mekanizması ve site yapısına ilişkin bazı durumların yaşandığı, ayrıca sistem yüklenme hızına, Türkçe dil desteğine, içerik filtreleme ve etiketleme konularına ve rozet sistemine yönelik bazı olumsuzluklar olduğu rapor edilmiştir. Öğrenme yönetim sistemlerinin sürekli ve sorunsuz çalışması kullanıcıların sistemi benimsemelerinde kritik öneme sahiptir (Elçiçek ve Bahçeci, 2017). Bu nedenle öğrenme yönetim sistemlerinin kullanımında yaşanan sorunları tespit etmek ve çözümlenmesini sağlamak, eğitim sürecinin sağlıklı biçimde yürütülmesini olumlu etkileyecektir.

Sistemin en etkili özelliğinin dersi planlı hale getirme, disiplinler arası bakış açısı sağlama ve zaman-mekân bağımsızlığı sağlaması olduğu dersin amaç ve kazanımlarını gerçekleştirmeye olumlu katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Liu ve Hwang (2010) araştırmalarında e-öğrenme sistemlerinde mobil araçlar ve internet kullanımı sayesinde her yerde öğrenmenin (ubiquitous learning) sağlandığını ifade etmişlerdir. Erdoğan ve Şahin (2018) tarafından öğretmen adayları ile yürütülen bir çalışmada öğrenme yönetim

sisteminin kullanılabilirlik ve bilgiye anında ulaşma bakımından kolaylık sağladığı ve bu sayede her yerde öğrenmeyi desteklediğini vurgulamışlardır.

Araştırmada ortaya çıkan önemli bir diğer sonuç ise AYDEP sisteminin planlamayı sağlama, iletişimi destekleme ve kolay erişim yönlerinden olumlu karşılandığı ancak sınırlayıcı bazı yönlerinin de bulunduğu şeklindedir. Olpak ve Özçakır (2018) tarafından AYDEP sistemine ilişkin olarak daha önce yaptıkları bir çalışmada öğretmen adaylarının kolaylık sağlama ve öğrenme ortamını zenginleştirme gibi olumlu görüşe sahip olduklarını tespit etmişlerdir. Bir tür öğrenme yönetim sistemi olan Sakarya Üniversitesi Online Akademik Sistemi'ne yönelik olarak Elmas (2013) tarafından yapılan bir çalışmada, bu tür sistemlerin üniversitelerin yönetimini güçlendirdiği ve performansını artırdığı belirtilmiştir.

AYDEP öğrenme yönetim sisteminin değerlendirme sürecine olumlu ve olumsuz etkisi olduğuna yönelik görüşler ortaya çıkmıştır. Olumlu yön olarak ödevler için etkililik ve zaman kazancı ön planda iken, uygulamalı derslerin ödevleri için yetersiz olabileceğine işaret edilmiştir. Ayrıca sistemin çoktan seçmeli sınavlar için uygunluğuna vurgu yapılırken, yine uygulamalı derslerin sınavları için yetersiz olabileceği ifade edilmiştir. Sistemin yaygınlaşmasına ilişkin kullanıcı görüşleri genelde olumlu bulunmuştur. Özellikle dersi planlı hale getirmesi, kazanım yazılması, ders notuna kolay erişim gibi nedenler sistemin yaygınlaşması için olumlu gerekçeler olarak belirtilmiştir. Bununla birlikte farklı sınav tipine uygun olmaması ve elektronik sınavlara alışkın olmayanlar üzerinde kaygı oluşturduğu ifade edilmiştir. Sakarya Üniversitesi Bilgi Sistemi'ne ilişkin olarak Yenipazar ve Turan (2017) tarafından yapılan bir çalışmada, öğrenci ve personelinin sisteme yönelik olumlu düşünceler taşıdıkları belirlenmiştir. Erdoğan ve Şahin (2018) ise benzer bir öğrenme yönetim sistemini öğretmen adayları tarafından kullanılabilir bulunduğunu rapor etmiştir. Olpak ve Özçakır (2018) tarafından yapılan araştırmada, öğretmen adaylarının AYDEP sistemine ilişkin memnuniyet düzeylerinin ortalamanın üzerinde olduğu ve sistemi kullanılabilir buldukları ifade edilmiştir.

Araştırma bulguları sistemin geliştirilebilir özelliklerinin olduğunu ortaya çıkarıştır. Buna göre AYDEP sistemi esneklik, adaptasyon desteği ve teknik yönden geliştirilmeye ihtiyaç duymaktadır. Sistemin teknik yönden geliştirilmesi bağlamında sisteme girişte güvenlik sisteminin geliştirilmesi bir eksiklik olarak gösterilmiştir. Benzer biçimde Bozkurt ve Uçar (2018) tarafından yapılan araştırmada katılımcıların öğrenme amaçlı elektronik sistemlerdeki kimlik doğrulama yöntemlerine karşı güven noktasında kararsızların yüzdesinin yüksek olduğu bildirilmiştir. Ayrıca katılımcılar, bilgi tabanlı kimlik doğrulama ve biyometrik yöntemlerin daha güvenilir olduğunu belirtmişlerdir. Bozkurt ve Uçar (2018)'ın araştırması daha çok farklı mekânlarda bulunan öğrencilerin girmiş oldukları sınavlara yöneliktir. Bu araştırmanın incelendiği dönemde, AYDEP sisteminde elektronik sınavlar sınıf ortamında ve gözetmenler eşliğinde yapılmaktaydı. Bu nedenle sisteme giriş güvenliği daha basit yöntemler ile sağlanabilmektedir. Ateş ve Güyer (2016) öğretim elemanlarının öğrenme yönetim sistemlerinde kişi tercihine uygunluk ihtiyacına değinmişlerdir. Yıldız (2020), bu tür sistemleri kullanacaklar için bilgilendirme yapılmamasının sisteme katılma isteği ve motivasyonu düşürdüğü sonucuna ulaşmıştır.

Özonur vd. (2019) ise daha fazla döküman sağlanmasını öğrenme yönetim sistemleri için geliştirilmesi gereken yönler arasında ifade etmişlerdir.

Bu araştırmanın sonuçlarının, öğretmen yetiştirme sürecinde öğrenme yönetim sistemi kullanıcılarına ve uygulayıcılarına fayda sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırma kapsamında incelenen AYDEP öğrenme yönetim sistemini diğerlerinden ayıran en önemli özellik, yeterlik temelli eğitime dayanmasıdır. Yeterliğe dayalı öğrenme ve kazanım odaklı değerlendirme yapma sayesinde öğretmen yetiştirme kalitesinin artacağı düşünülmektedir. Kullanıcıların daha iyi verimlilik ve etkililik elde edebilmesi için alt yapı sorunları çözülmeli, danışmanlık desteği verilmeli ve kullanıcılara sistemle ilgili eğitim verilmelidir.

Bu araştırma, bir devlet üniversitesine bağlı Eğitim Fakültesi Sınıf Eğitimi anabilim dalında gerçekleştirilmiştir. Benzer araştırmalar farklı anabilim dallarında hatta farklı fakültelerde yapılabilir. Ayrıca bu araştırma öğretim elemanı ve öğretmen adaylarının görüşleri ile sınırlıdır. Yönetici görüşlerinin de alınması sistemin eğitime etkilerine farklı açılardan bakmayı sağlayacaktır. Bu araştırmada nitel yöntem kullanılmıştır. Nicel veya karma yöntemler kullanılarak farklı araştırmalar yapılabilir, ayrıca deneysel araştırmalar öğrenme yönetim sistemlerinin eğitsel çıktılarına etkisi araştırılabilir.

Kaynaklar

- 2015-2019 Stratejik Plan. (2014). *Ahi Evran Üniversitesi, Stratejik Plan (2015-2019)*. 27.05.2019 tarihinde http://sgdb.ahievran.edu.tr/dosyalar/stratejik_plan_070115/ adresinden erişilmiştir.
- Akbaş, H. E., Bozkurt, S. ve Yazıcı, K. (2018). Osmanlı Devletinde Lonca Teşkilatı yapısı ve yönetim düşüncesi ile karşılaştırılması. *Muhasebe ve Finans Tarihi Araştırmaları Dergisi, Özel Sayı*, 165-202.
- Albir, A. H. (2007). Competence-based curriculum design for training translators. *The Interpreter and Translator Trainer*, 1(2), 163-195. <https://doi.org/10.1080/1750399X.2007.10798757>
- Altıparmak, M., Kurt, İ. D. ve Kapıdere, M. (2011, Şubat 2-4). E-öğrenme ve uzaktan eğitimde açık kaynak kodlu öğrenme yönetim sistemleri. *XIII. Akademik Bilişim Kongresi*, 319-327.
- Ateş, V. ve Güyer, T. (2016). Bir öğrenme yönetim sisteminin öğretim elemanları tarafından değerlendirilmesi: Gazi Üniversitesi örneği. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 9(1), 1-12. <https://doi.org/10.17671/btd.01463>
- Bates, A. W. (T). (2005). *Technology, e-learning and distance education*. Routledge.
- Bozkurt, A. ve Uçar, H. (2018). E-öğrenme ve e-sınavlar: Çevrimiçi ölçme değerlendirme süreçlerinde kimlik doğrulama yöntemlerine ilişkin öğrenen görüşlerinin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 745-755. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.357339>
- Bursalıoğlu, Z. (1994). *Okul yönetiminde yeni yapı ve davranış*. Pegem Yayınları.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry & Research desing: Choosing among five approaches*. SAGE.
- Elçiçek, M. ve Bahçeci, F. (2017). Mobil öğrenme yönetim sisteminin öğrenenlerin akademik başarısı ve tutumları üzerindeki etkilerinin incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(5), 1695-1714.
- Elmas, M. (2013). Sakarya University Online Academic Systems. *The Online Journal of Science and Technology*, 3(2), 145-171.
- Emiroğlu, B. G. (2019). Edmodo öğrenme yönetim sisteminin öğretim elemanları tarafından algılanan kullanılabilirliğinin incelenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(1), 158-175. <https://doi.org/10.17984/adyuebd.533131>
- Erdoğdu, F. ve Şahin, S. (2018). Her yerde öğrenme sisteminin kullanılabilirliğine ilişkin öğrenci görüşleri. *Karaelmas Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(1), 15-24.
- Ertmer, P. A. (1999). Addressing first-and second-order barriers to change: Strategies for technology integration. *Educational Technology Research and Development*, 47(4), 47-61.
- Fraenkel, J. R. ve Wallen, N. E. (2008). *How to design and evaluate research in education*. McGraw-Hill.
- Gloria, A. ve Oluwadara, A. (2016). Influence of mobile learning training on pre-service Social studies teachers' technology and mobile phone self-efficacies. *Journal of Education and Practice*, 7(2), 74-79.
- Hodge, S. (2007). The Origins of Competency-Based Training. *Australian Journal of Adult Learning*, 47(2), 179-209.
- Holmes, K. A. ve Prieto-Rodriguez, E. (2018). Student and staff perceptions of a learning management system for blended learning in teacher education. *Australian Journal of Teacher Education*, 43(3), 21-34. <http://dx.doi.org/10.14221/ajte.2018v43n3.2>
- Kimmons, R., Miller, B. G., Amador, J., Desjardins, C. D. ve Hall, C. (2015). Technology integration coursework and finding meaning in pre-service teachers' reflective practice. *Educational Technology Research and Development*, 63(6), 809-829.
- Koç, T. ve Turan, A. H. (2014). Mobil SABİS kabul ve kullanımı: Sakarya Üniversitesinde ampirik bir değerlendirme. *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi*, 9(2), 163-175.
- Köse, A. (2016). Okul yöneticilerinin görüşlerine göre aday öğretmen yetiştirme sürecinin değerlendirilmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(3), 924-944.
- Liu, G. Z. ve Hwang, G. J. (2010). A key step to understanding paradigm shifts in e-learning: towards context-aware ubiquitous learning. *British Journal of Educational Technology*, 41(2), E1-E9. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8535.2009.00976.x>
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. Sage.
- Olpak, Y. Z. ve Özçakır, B. (2018). Ahi yeterliğe dayalı eğitim projesi: Pilot uygulamaya ilişkin öğrenci görüşleri. 6. *Uluslararası Öğretim Teknolojileri ve Öğretmen Eğitimi Sempozyumu, Türkiye*.

- Özonur, M., Kamışlı, H., Yelken, T. Y. ve Tokmak, H. S. (2019). Uzaktan eğitim öğrencilerinin Enocta öğrenme yönetim sistemi hakkında görüşlerinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 50, 283-302. <https://doi.org/10.21764/maeuefd.407470>
- Reigeluth, C. M., Watson, W. R., Watson, S. S. L., Dutta, P., Chen, Z. ve Powell, N. D. (2008). Roles for technology in the information-age paradigm of education: Learning management systems. *Educational Technology*, 48(6), 32-39.
- Şendağ, S. ve Gedik, N. (2015). Yükseköğretim dönüşümünün eşliğinde Türkiye’de öğretmen yetiştirme sorunları: Bir model önerisi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 5(1), 70-91. <https://doi.org/10.17943/etku.35232>
- Simonson, M., Smaldino, S., Albright, M. ve Zvacek, S. M. (2008). *Teaching and learning at a distance: Foundations of distance education*. Information Age Publications.
- TYÇÇ [Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi] Yönetmeliği. (2011). *Türkiye yükseköğretim yeterlilikler çerçevesi yönetmeliği*. 04.07.2019 tarihinde <http://tyyc.yok.gov.tr/dosyalar/21122011-TYYC%20Yonetmeliği-Taslak.doc> adresinden erişilmiştir.
- Yenipazar, E. ve Turan, A. H. (2017). Son kullanıcı bilgi teknolojileri tatmini Sakarya Üniversitesi SABİS örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 22(2), 241-252.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, A. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin yayıncılık.
- Yıldız, E. (2020). Çevrimiçi öğrenme ortamlarında uzaktan eğitim öğrencilerinin topluluk hissine etki eden faktörlerin incelenmesi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi – Journal of Qualitative Research in Education*, 8(1), 180-205. <https://doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.8c.1s.9m>
- Yıldız, M. (2015). *Uzaktan eğitim programlarında ders veren öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik bilgi, inanç ve uygulamaları arasındaki ilişkiler*. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Anabilim Dalı, Ankara.
- YÖDEK [Yükseköğretim Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Komisyonu]. (2007). *Yükseköğretim kurumlarında akademik değerlendirme ve kalite geliştirme rehberi*. 04.07.2019 tarihinde <http://www.yodek.org.tr/yodek/files/7aa12f8d2582deb44d4249c7aa4a2020.pdf> adresinden erişilmiştir.

Yazarlar**İletişim**

Gül ÖZÜDOĞRU Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü’nde doktor öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Çalışma alanları teknoloji entegrasyonu, dijital öğrenme ortamları, dijital öyküleme, uzaktan eğitim ve öğretmen adaylarının eğitimidir.

Dr. Öğr. Üyesi Gül ÖZÜDOĞRU, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Kırşehir, Türkiye

E-posta: gerturk@ahievran.edu.tr

Hüseyin ŞİMŞEK Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü’nde Profesör. Dr. olarak görev yapmaktadır. Çalışma alanları program geliştirme, göçmen eğitimi, uyum programı ve kalite yönetim sistemleridir.

Prof. Dr. Hüseyin ŞİMŞEK, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Kırşehir, Türkiye

E-posta: husimsek@hotmail.com